

28 Ward Hengoed, Uned Polisi Iscoed a Heol y Sandy

Disgrifiad o'r ardal

Mae Uned Polisi Iscoed a Heol y Sandy yn cynnwys rhan drefol fawr o Lanelli sydd â nifer o gyrsiau dŵr cyffredin. Mae'r cyrsiau dŵr hyn yn tarddu yng Nghoed y Strade a'r rhannau mwyaf gogleddol o Ward Hengoed. Gynt ystyrid afon Cille yn Brif Afon ond yn ddiweddar mae wedi'i dynodi'n gwrs dŵr cyffredin a'i throï'n ôl yn sianel agored. Erbyn hyn mae cwlfwr dargyfeirio Cille wedi cael ei ddynodi'n Brif Afon ac yn cael ei gynnal a'i gadw gan CNC. Mae'r holl lifoedd yn gollwng ym Mharc Dŵr y Sandy yn y pen draw.

28.1 Pam y mae'r ardal hon yn Uned Polisi Perygl Llifogydd?

Mae'r Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau (Asiantaeth yr Amgylchedd, 2013) yn nodi'r ardal hon fel un sydd mewn perygl llifogydd. Mae'r mapiau llifogydd o ddŵr wyneb hyn yn ddefnyddiol o ran nodi'r perygl llifogydd o gyrsiau dŵr bach.

Gellir dweud bod y dalgylch uwchben yr Uned Polisi yn serth ac ynddo ceir ffermdir agored yn bennaf ond hefyd rhan goediog a all gludo llawer iawn o ddŵr wyneb yn gyflym i'r ardal drefol islaw.

Yn ychwanegol at hyn, mae rhannau o gyrsiau dŵr sydd mewn cwlfwr mewn perygl o gael eu rhwystro a gall rhwystrau arwain at lifogydd.

28.2 Enghreifftiau o lifogydd

Gwelwyd llifogydd helaeth yn Iscoed yn y gorffennol ond mae newidiadau i'r system draeniau i hwyluso'r gwaith o ddatblygu Ysgol Ffwrnes newydd a thai Taylor Wimpey wedi cael gwared ar y man cyfyng hwn.

- 2013: Llifogydd o ddŵr daear mewn gerddi yng Nghoedlan Denham
- 2015: Llifogydd o ddŵr daear mewn gerddi yng Nghoedlan Denham
- 2016: Llifogydd o ddŵr daear mewn gerddi yng Nghoedlan Denham
- 2016: Llifogydd ym Mhenywn o ganlyniad i garthffos dŵr wyneb preifat wedi'i rhwystro.

Cafwyd nifer fawr o gwynion am lifogydd mewn gerddi yng Nghoedlan Denham a chynhaliwyd cyfarfodydd gyda'r AS Nia Griffiths a phreswylwyr lleol. Mae'r llifogydd hyn wedi cael eu priodoli i ddŵr daear lleol.

28.3 Gwaith cyfalaf ar amddiffynfeydd rhag llifogydd wedi'i gyflawni gan Gyngor Sir Caerfyrddin

- 2010: Cafodd y sgrin malurion ym Mhenywn ei gwella
- 2017: Gwnaethpwyd gwaith atgyweirio ar ran o Gwlfwr Penywn ar ôl dymchweliad

28.4 Asedau amddiffyn rhag llifogydd

Sgrin Malurion Penywn	Cwlfwr Penywn	Cwlfwr Coedlan Denham
Sgrin Malurion K P Tyres	Cwlfwr K P Tyres	

28.5 Gwaith a chynnal a chadw rheolaidd

Maes	Gwaith a wnaethpwyd / wneir	Pryd
Sgriniau malurion	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
	Rheoli malurion	Pob wythnos yn y gaeaf Pob mis yn yr haf
Cwlfwr	Arolwg camera TCC	2018

28.6 Gwaith arfaethedig yn y dyfodol

- 2018: Parhau i weithio gyda phreswylwyr lleol ac aelodau etholedig mewn perthynas â phroblemau dŵr wyneb yng Nghoedlan Denham
- 2019/20: Llundio achos busnes amlinellol ar gyfer gwella'r cwlfwr ym Mhenywn a Choedlan Denham

28.7 Perygl llifogydd

28.7.1 Map 1: Cyfanswm eiddo

Mae Map 1 drosodd yn dangos data ar gyfanswm yr eiddo sydd mewn perygl llifogydd. Gall y cyfanswm eiddo gynnwys anheddau, garejys, mangreoedd masnachol, mangreoedd diwydiannol a strwythurau tebyg.

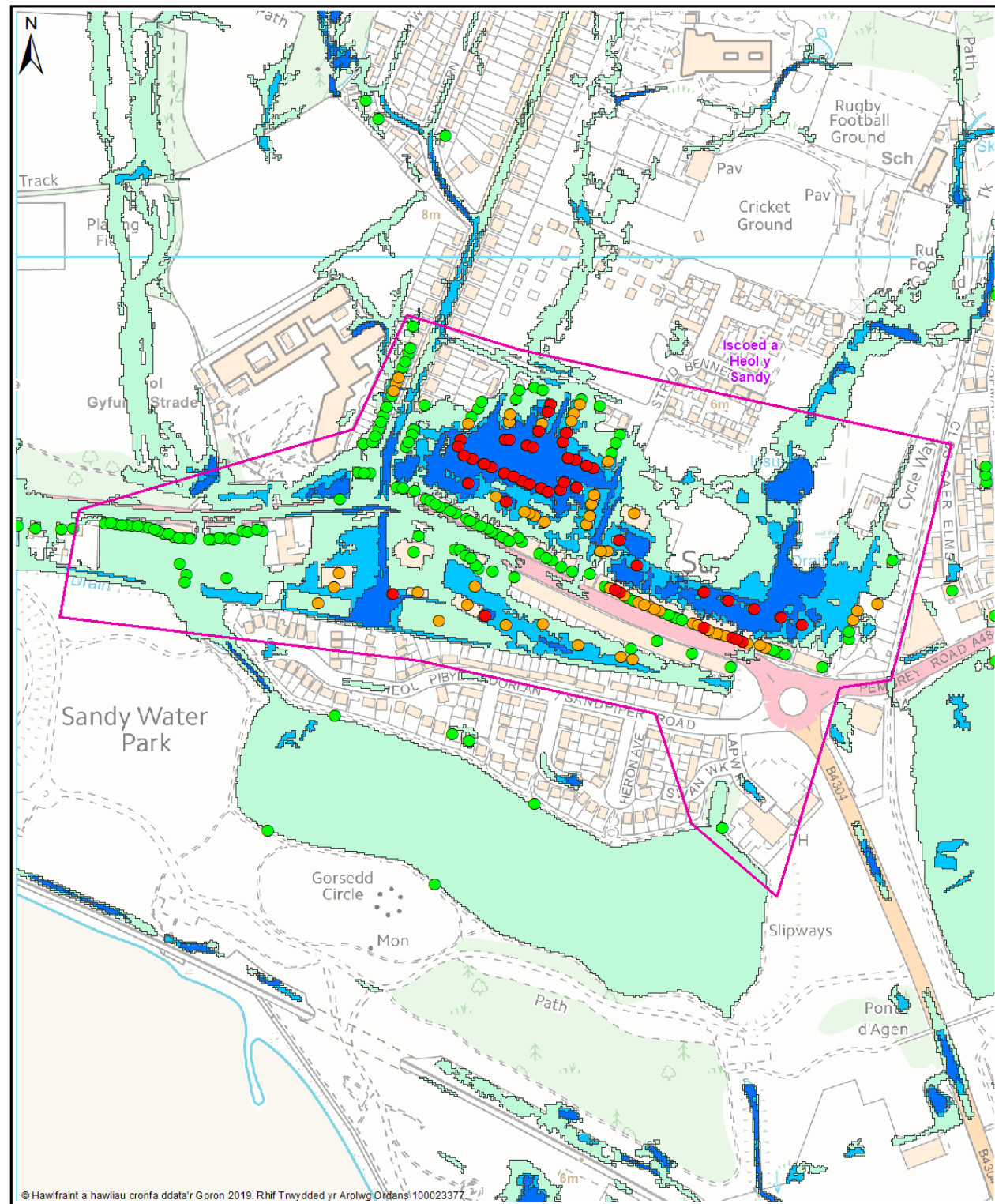
28.7.2 Map 2: Anheddau a Gwasanaethau

Mae Map 2 isod yn dangos data ar yr eiddo preswyl a'r gwasanaethau sydd mewn perygl llifogydd.

28.7.3 Map 3: Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

Dyma'r gwaith mapio llifogydd diweddaraf gan Lywodraeth Cymru. Mae'r set ddata hon yn dangos yr holl eiddo sydd mewn perygl o lifogydd dŵr wyneb mewn digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100.

	Nifer yr unedau a nodir fel rhai mewn perygl llifogydd		
	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 30	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 1000
Map 1 Cyfanswm eiddo	46	106	230
Map 2 Anheddau a Gwasanaethau	36	72	185
Map 3 Cofrestr Cymunedau mewn Perygl	Amh.	66 o ddŵr wyneb 186 o afonydd	Amh.

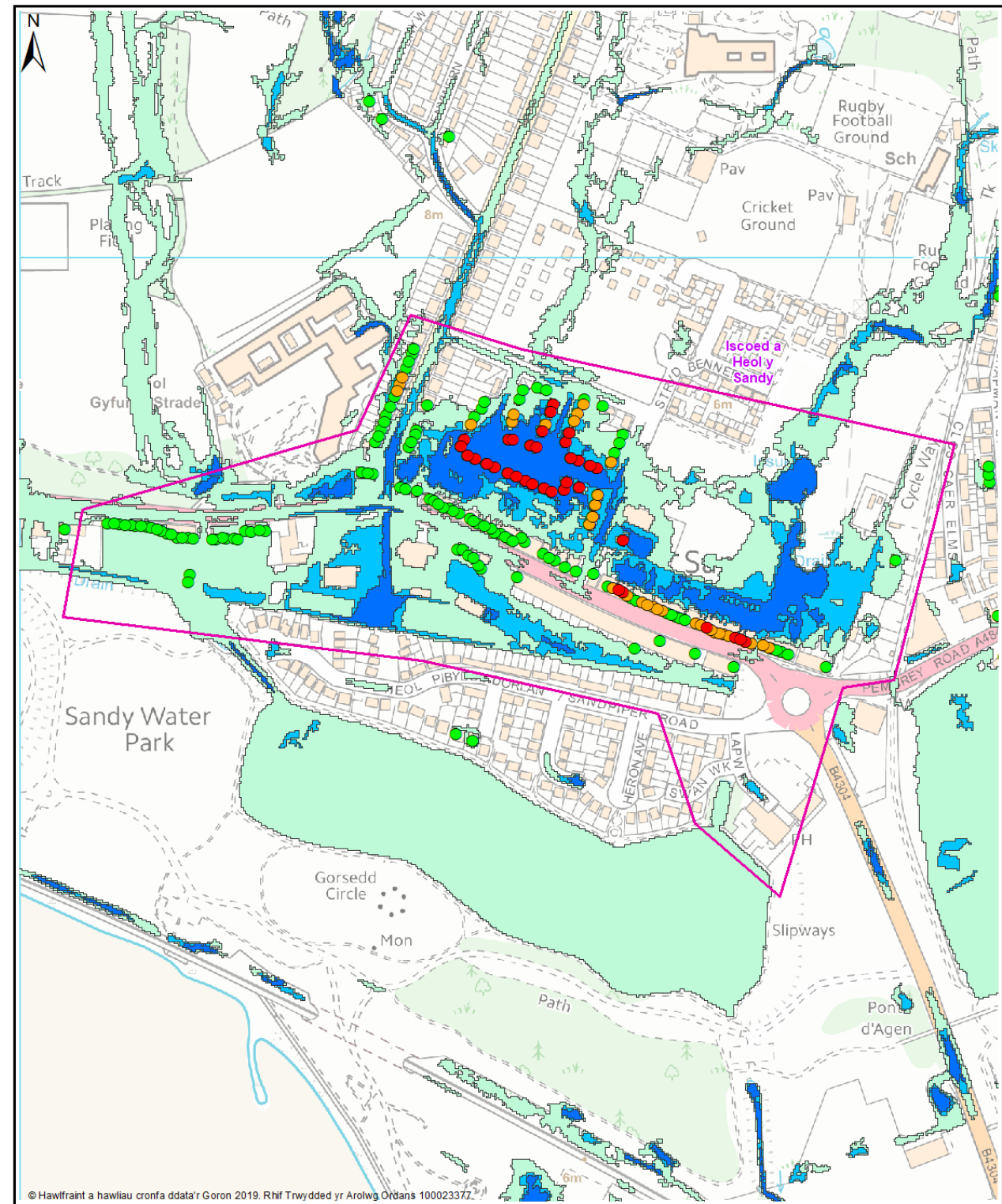
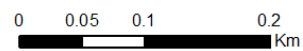

Map 1 - Pob eiddo

Allwedd

- Uned Polisi
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q30
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q100
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q1000
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000
- Q30 Pob dosbarth eiddo
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- Q100 Pob dosbarth eiddo
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- Q1000 Pob dosbarth eiddo
Dynder liffogydd 150mm neu fwy

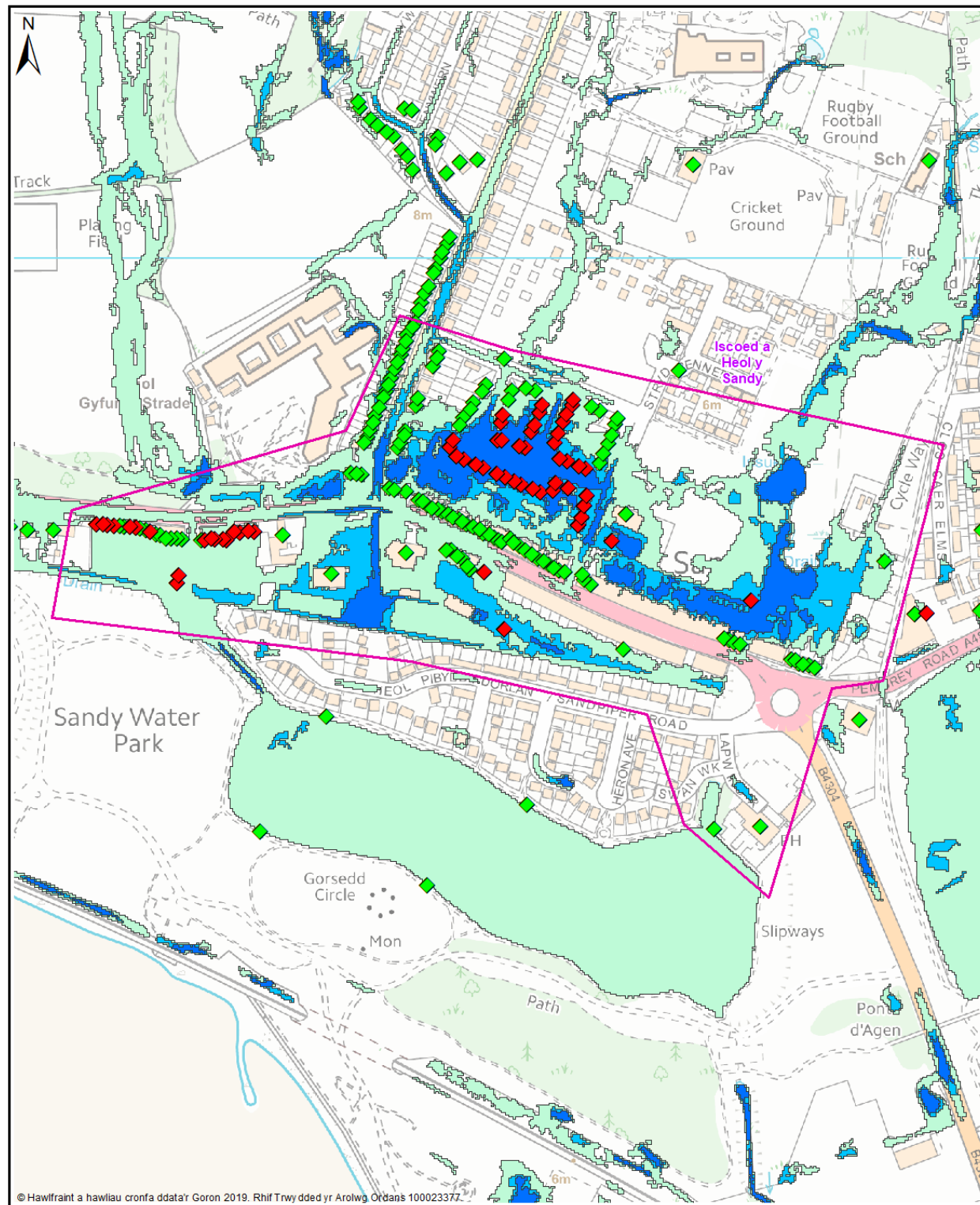
Ward Hengoed
Uned Polisi Iscoed a Heol y Sandy

Map 2 - Anheddau a Gwasanaethau

Allwedd

- Uned Polisi
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q30
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q100
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100
- Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q1000
Amlinell liffogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000
- Q30 - Anheddau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- Q100 - Anheddau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- Q1000 - Anheddau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- ▲ Q30 - Gwasanaethau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- ▲ Q100 - Gwasanaethau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy
- ▲ Q1000 - Gwasanaethau
Dynder liffogydd 150mm neu fwy

Map 3 - Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

